

Innholdsfortegnelse

1. Ekvivalensrelasjoner

- Definisjon
- Eksempler
- Egenskaper (refleksiv, symmetrisk, transitiv)

2. Delvise ordninger

- "Mindre enn eller lik" relasjonen
- Eksempler

3. Funksjoner

- Definisjon og grunnprinsipp
- Relasjon til mengdelære
- Typer funksjoner:
 - Injeksjon (en-til-en)
 - Surjeksjon (på)
 - Bijeksjon (en-til-en og på)
- Eksempler på funksjoner

4. Kardinalitet av mengder

- Definisjon av like store mengder
- Tellbare og ikke-tellbare mengder

5. Oppsummering

- Viktige konsepter og anvendelser

Ekvivalensrelasjoner

Delvise ordninger \sim "mindre enn eller lik"

Ekvivalensrelasjoner \sim "lik"

Def:

En refleksiv, symmetrisk og transitiv relasjon kalles en ekvivalensrelasjon

Eks:

$$\text{La } A = P(\{1, 2, 3\})$$

$$R_1 = \{(x, y) \in A \times A \mid x = y\}$$

$$R_2 = \{(x, y) \in A \times A \mid |x| = |y|\}$$

to elementer er relatert
hvis de har like
mange elementer.

$$\text{La } R_3 = \{(x, y) \in \mathbb{N} \times \mathbb{N} \mid (x+y) \% 2 = 0\}$$

$$R_3: \begin{array}{|c|} \hline 8 \\ \hline 6 \\ \hline 4 \\ \hline 2 \\ \hline 0 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{|c|} \hline 9 \\ \hline 7 \\ \hline 5 \\ \hline 3 \\ \hline 1 \\ \hline \end{array}$$

alle partall er relatert med hverandre, og alle
oddetall er relatert med hverandre. $R_3 =$ ekvivalens-
relasjon

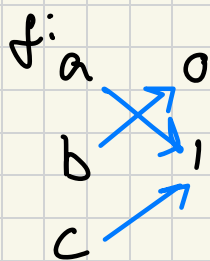
Funksjoner

Ide: Vi har to mengder A og B , en funksjon fra A til B er en abstrakt "maskin" som tar inn elementer fra A og gir noe B

En funksjon er deterministisk, og samme input vil alltid gi samme resultat

Funksjoner kan defineres som spesielle relasjoner

La $A = \{a, b, c\}$ og $B = \{0, 1\}$

og kan skrives som

$$f(a) = 1$$

$$f(b) = 0$$

$$f(c) = 1 \quad \text{istedet for}$$

$$(a, 1) \in f$$

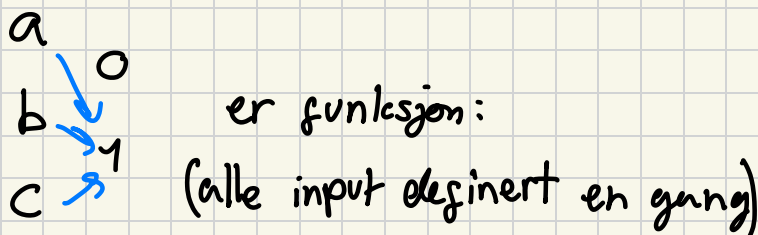
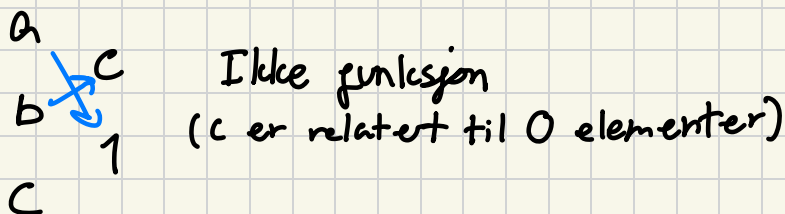
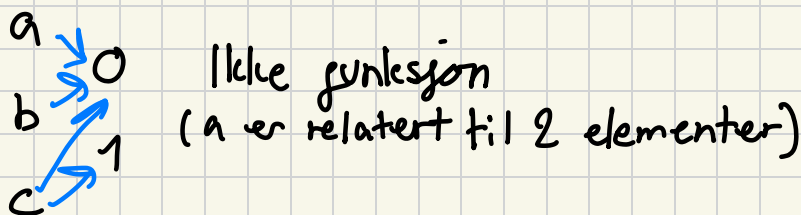
$$(b, 0) \in f$$

$$(c, 1) \in f$$

Def:

En funksjon f fra A til B er en relasjon fra A til B slik at alle $x \in A$ er relatert til nøyaktig ett element i B

Eks:

Vi har sett funksjonene før:

$f(x) = x + 2$ som funksjon fra \mathbb{R} til \mathbb{R} :

$$f = \{(x, y) \in \mathbb{R} \times \mathbb{R} \mid y = x + 2\}$$

$$\hookrightarrow (1, 3) \in f \sim f(1) = 3$$

Def:

en funksjon f fra A til B er **surjektiv** om den "treffer" alt i B , Altså om det for enhver $y \in B$ finnes en $x \in A$ slik at $f(x) = y$

Def:

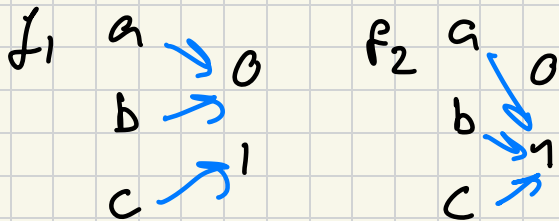
En funksjon f fra A til B er **injektiv** om elementene i B aldri treffes av to ulike elementer i A :

$$f(x_1) = f(x_2) \Rightarrow x_1 = x_2$$

\hookrightarrow Every unique input must produce unique output
No two distinct input can result in the same output

Ekse:

$$\text{La } A = \{a, b, c\}, B = \{0, 1\}$$

f_1 er surjektiv, ikke injektiv.

f_2 er verken eller.

$$\text{La } A = \mathbb{R} \text{ og } B = \mathbb{R}$$

$f(x) = x + 2$ er injektiv og surjektiv.

$$\text{La } A = \mathbb{Z} \text{ og } B = \mathbb{Z}$$

$f(x) = \mathbb{Z} \cdot x$ er injektiv, ikke surjektiv

Def

En funksjon som er injektiv og surjektiv kalles bijektiv

Bijektiv funksjoner mellom to mengder er bare mulig om mengder er like store:

$$1 \rightarrow a$$

$$2 \rightarrow b$$

$$3 \rightarrow c$$

Def

Vi sier at to mengder A og B har lik kardinalitet hvis det eksisterer hvis det eksisterer en bijektiv funksjon

$$f: A \rightarrow B, \text{ skriver } |A| = |B|$$

Exs $|\mathbb{Z}| = |\mathbb{N}|$

La $f(x) = \begin{cases} -2x, & \text{if } x \leq 0 \\ 2x - 1 & \text{if } x > 0 \end{cases}$

\vdots
 $-3 \rightarrow 6$
 $-2 \rightarrow 4$
 $-1 \rightarrow 2$
 $0 \rightarrow 0$
 $1 \rightarrow 1$
 $2 \rightarrow 3$
 $3 \rightarrow 5$
 $4 \rightarrow 7$
 \vdots

Def

En mengde A er tellbar hvis det finnes en injektiv funksjon $A \rightarrow \mathbb{N}$

Eksempellet over viser at \mathbb{Z} er tellbar

↳ hvis endelig, alltid tellbar

hvis uendelig, tellbar hvis: $\text{arr} = [y]$ for $y \in f(x)$
alle e i arr er unike